

- دوشنبه ۸ اردیبهشت ۱۴۰۴**
- سال هفدهم - شماره ۳۱۰۹**

سپهرغرب، گروه کشاورزی - طاهره ترابی‌مهوش؛ جامعه عشایری استان علیرغم اثرگذاری بر رونق اقتصادی همدان با مشکلات متعددی مواجه هستند اگرچه طی این سال‌ها به ویژه در دوسال اخیر خدمات قابل توجهی ارائه شده اما آنچه که واضح است اینکه باید در چند گلوگاه خاص مانند تعیین تکلیف مجوزها و آمار، اختصاص معلم عشایری و تامین آب و برق برای رفع مشکلات همت مضاعفی صرف شود.

همدان به عنوان یکی از استان‌های خوش آب و هوا و کوهستانی در غرب ایران، با داشتن چیزی حدود ۸۲۲ هزار هکتار مرتع هر ساله با گذر از نیمه اردیبهشت، میزبان جمعیت کثیری از طوایف و ایلات عشایری است اما مسئله اینجاست که درواقع تهدیدهای خشکسالی، ضعف در حوزه‌های آبرسانی، راه، برق،آموزش بهداشت و تامین نهاده‌ها طی سال‌های اخیر همواره جزو گلابه‌مندی‌های اصلی عشایر همدان بوده و هست بگذریم که برای پاسداشت این سبک زندگی، افزایش میل و رغبت برای ماندگاری آن و از این زاویه، صیانت از زندگی عشایری یک اصل است البته در پاسخ به این نیازها، مسئولان تلاش‌هایی برای بهبود شرایط زندگی این جامعه صورت داده‌اند، پروژه‌های آبرسانی، بهبود زیرساخت‌های بهداشتی و آموزشی، و برنامه‌های حمایتی مختلف از جمله اقداماتی است که به منظور کاهش مشکلات و ارتقای کیفیت زندگی عشایر در نظر گرفته شده است با این حال، با توجه به حجم و شدت مشکلات، هنوز راه زیادی برای رسیدن به شرایط مطلوب و قابل قبول وجود دارد.
براین اساس با توجه به اهمیت موضوع بر آن شدیم تا درخصوص مسائل و مشکلات جامعه عشایری استان گفتگویی را با "جعفر کاویانی دلشاد مدیر اداره امور عشایر استان همدان، مدیر دفتر بازار برق شرکت توزیع نیروی برق استان همدان و معاون آموزش ابتدای آموزش وپرورش استان همدان ترتیب دهیم که در ادامه می‌خوانید.

مدیر اداره امور عشایر استان همدان با بیان اینکه در استان همدان حدود سه هزارو ۹۸۸ خانوار عشایری داریم که به لحاظ جمعیتی شامل تقریباً هزارو ۴۰۰ خانوار، معادل حدود ۰٫۸ درصد جمعیت استان و ۱٫۲ درصد جمعیت عشایری کل کشور است گفت: با وجود اینکه جامعه عشایری تنها ۰٫۸ درصد جمعیت همدان را تشکیل می‌دهند، اما ۲۰ درصد گوشت قرمز استان را تولید می‌کنند.

جعفر کاویانی دلشاد با اشاره به اینکه سرانه دام عشایر در استان همدان در سطح کشور بسیار خوب و همواره رتبه نخست یا دوم را به خود اختصاص می‌دهد،تشریح کرد: استان‌های قشلاقی عشایر ما شامل خوزستان، ایلام و لرستان هستند.

وی با تاکید براینکه حدود ۹۰ هزار هکتار از اراضی استان معادل ۹٫۵ درصد در اختیار عشایر است و حق بهره‌برداری از آن را دارند اظهارکرد: در استان، چیزی حدود ۵۰۰ هزار رأس دام سبک و سنگین عشایر وجود دارد که سالانه تولیدکننده ۶ هزار تُن گوشت قرمز، ۲۸۰ تُن پشم بوده و درعین حال درحوزه کشاورزی نیز چیزی حدود ۲۰۰ هکتار اراضی در اختیار را به کشت گیاهان دارویی اختصاص داده‌اند.

مدیر اداره امور عشایر استان همدان با بیان اینکه در استان همدان دو تعاونی عشایری فعال داریم که همه عشایر استان عضو آن‌ها هستند تصریح کرد: خوشبختانه این تعاونی‌ها عملکرد مالی خوبی داشته‌اند و تمام خدمات مربوط به آرد و سایر موارد از طریق این تعاونی‌ها انجام می‌شود.

کاویانی دلشاد با تاکید براینکه طبق آیین‌نامه

ساماندهی عشایر، تمامی دستگاه‌های اجرایی موظف هستند خدماتی معادل جامعه شهری و روستایی، متناسب با جمعیت عشایری ارائه دهند خاطر نشان کرد: براین اساس دستگاه‌هایی مثل اداره راه، برق، آب و گاز و علوم پزشکی و آموزش و پرورش و غیره درخصوص خدمات ارائه شده و نحوه ارائه آن گزارشات لازم را ارائه می‌دهند. وی با بیان اینکه در سال گذشته، هزار و ۲۴۸ تُن آرد بین عشایر توزیع شد ابراز کرد: در زمینه بهداشت دام نیز اقدامات مهمی انجام شده؛ به‌طوریکه در مدت دوماه، دام‌های عشایر در استان‌های قشلاقی مانند خوزستان تحت واکسیناسیون پنج‌گانه قرار گرفتند تا آلودگی وارد استان نشود که این کار به‌صورت رایگان توسط دام‌پزشکی انجام شد.

\*رتبه نخست عشایر استان در پوشش بیمه‌ای کاویانی‌دلشاد با تاکید براینکه در حوزه فرهنگی و تبلیغاتی نیز اقدامات خوبی صورت گرفته است، به طوریکه هزارو ۱۰۵ دقیقه برنامه تلویزیونی برای ساماندهی کوچ عشایر و نیز تبلیغ صنایع‌دستی و گردشگری تولید و پخش شده است تصریح کرد: در حوزه بیمه، ۳۴۵ خانوار عشایری استان عضو بیمه روستایی و عشایری هستند که نسبت به جمعیت، رتبه نخست کشور را داراست که این مهم خود بیانگر آن است که صندوق بیمه عشایر کمک‌های خوبی به استان کرده است.

وی با بیان اینکه در زمینه آموزش‌وپرورش، با وجود برخی مشکلات از جمله کمبود معلم، اقداماتی مثل برگزاری جلسات در راستای جذب معلمان انجام شده است تشریح کرد: که ما امیدواریم با توجه ویژه آموزش وپرورش استان حوزه تعلیم و تربیت فرزندان عشایر بیش از پیش تقویت شود.

این مقام مسئول در ادامه با اشاره به وضعیت اختصاص نهاده‌های دامی افزود: در زمینه تأمین نهاده‌های دامی، ۱۷ هزار تُن نهاده بین عشایر توزیع شده که بخشی از آن حتی در استان‌های قشلاقی نیز تحویل داده شده است

کاویانی دلشاد با تاکید براینکه در حوزه آبرسانی سیار نیز باید بگویم، ۲۴ هزار مترمکعب آبرسانی انجام و حدود سه و نیم میلیارد تومان اعتبار در این زمینه صرف شده است،تشریح کرد: ترمیم راه‌های عشایری به طول ۴۰ کیلومتر با اعتبار سه میلیارد تومان از دیگر خدمات ارائه شده است.

مدیر اداره امور عشایر استان همدان در زمینه تسهیلات بانکی نیز از ارائه وام‌های ۴ درصدی آبرسانی سیار نیز باید بگویم، ۲۴ هزار مترمکعب آبرسانی انجام و حدود سه و نیم میلیارد تومان اعتبار در این زمینه صرف شده است،تشریح کرد: ترمیم راه‌های عشایری به طول ۴۰ کیلومتر با اعتبار سه میلیارد تومان از دیگر خدمات ارائه شده است.

مدیر اداره امور عشایر استان همدان در زمینه تسهیلات بانکی نیز از ارائه وام‌های ۴ درصدی آبرسانی سیار نیز باید بگویم، ۲۷ میلیون تومان توزیع شده خبرداد و گفت: در حوزه‌های گوشت قرمز، صنایع‌دستی، گردشگری و اختصاص نفت سفید (حدود ۱۳۰ هزار لیتر)نیز خدمات مناسبی ارائه شده است.

این مقام مسئول با بیان اینکه در زمینه آموزش و ترویج نیز برای حدود هزارو ۳۰۰ نفرورز آموزش در موضوعات دامداری، زنبورداری، صنایع‌دستی و گردشگری برگزار شده است، ابراز کرد: نقش‌راه پنج‌ساله‌ای برای ارائه خدمات در قالب هفت برنامه تدوین شده که در آن جایگاه کنونی و اهداف پیش‌رو برای هر برنامه مشخص شده است که بر اساس این نقشه، استانداری نیز نسخه یک‌ساله‌ای از برنامه توسعه استان را استخراج کرده است.

#### ■ تغییر کاربری ایل‌راه‌ها بلای جان عشایر

کاویانی دلشاد با بیان اینکه یکی از مشکلات فعلی، ساماندهی کوچ عشایر است در میان‌بندها است، ابراز کرد: این مسئله مربوط به استان‌های میان‌بند است که مانع ماندگاری عشایر در مراتع خود می‌شوند. این موضوع باعث شده عشایر نتوانند مدت زیادی در آن مناطق بمانند. از سوی دیگر، مسیرهای تردد‌شان نیز به دلیل آسفالت شدن راه‌ها به روستاها محدود شده و برخی از روستاییان نیز مزاحمت ایجاد می‌کنند. عشایر مجبور می‌شوند با کامیون جابجا شوند که مشکلاتی برایشان ایجاد می‌کند.

#### ■ معادن غیر مجاز سلیس ارزانفود عرصه را بر عشایر تنگ کرده

وی با تاکید براینکه یکی دیگر از معضلات جدی عشایر تخریب مراتع در مناطق ارزانفود، سلیس ارزان‌فود، آبرو و سیمین است که عملاً نابود شده‌اند اذعان کرد: برداشت بی‌رویه و غیرمجاز سلیس، بدون مجوز، درآمد‌های هنگفتی را نصیب افراد کرده است به طوریکه طبق گزارش‌ها، در برخی موارد، درآمد روزانه از این فعالیت‌ها به حدود ۵۰ میلیون تومان می‌رسد در همین راستا، با همکاری دادستان محترم اقدامات قانونی آغاز شده است.

مدیر اداره امور عشایر استان همدان با بیان اینکه یکی از اعتراض‌های جدی عشایر این است که شرکت برق طی سه سال گذشته هیچ پنل خورشیدی توزیع نکرده است تشریح کرد: سال گذشته شرکت برق اعلام کرده بود به دلیل مشکلات مالی نتوانسته خریدی انجام دهد البته امسال مقرر شده که خرید انجام و طی یکی دو ماه آینده پنل‌ها تحویل داده شود.

#### ■ احداث میدان دام عشایر آغاز فصلی جدید برای تنظیم بازار گوشت

کاویانی دلشاد با اشاره به برنامه‌ریزی برای ایجاد میدان دام عشایری در راستای تنظیم بازار گوشت و ایجاد تعادل در عرضه گفت: در حال پیگیری ایجاد یک میدان اختصاصی برای دام عشایری هستیم که خوشبختانه موافقت‌اصولی اخذ شده، اما برخی مشکلات وجود دارد که در حال پیگیری و رفع آن‌ها هستیم.

این مقام مسئول در حوزه عشایر استان همدان ضمن اشاره به مشکل واگذاری اراضی ملی( مراتع ) به راه و شهرسازی ابراز کرد: یکی دیگر از چالش‌های مهم، واگذاری اراضی ملی اطراف شهرهایی مانند کلک و تارپک‌دره به اداره راه و شهرسازی است آنکه این واگذاری بدون در نظر گرفتن حقوق عشایر انجام شده است. وی با اشاره به اینکه اداره راه و شهرسازی از حضور عشایر دراین اراضی نراضی است، در

## کشاورزی

# عشایر همدان

**معادن غیر مجاز سلیس ارزانفود عرصه را بر عشایر تنگ کرده/احداث میدان دام عشایر آغاز فصلی جدید برای تنظیم بازار گوشت**

کامل‌تری دریافت کنیم.

#### ■ پنل‌های خورشیدی را به زودی تحویل می‌دهیم

در ادامه رضا جلیلوند، مدیر دفتر بازار برق شرکت توزیع نیروی برق استان همدان در گفت‌وگو با خبرنگار سپهرغرب در پاسخ به گلابه‌مندی درخصوص عدم اجرای تعهد توسط اداره برق دربحث تهیه و توزیع پنل‌های خورشیدی از نهایي شدن مراحل تهیه ۳۰۰ دستگاه پنل خورشیدی جهت اهدا به عشایر استان خبر داد وگفت: آغاز پیگیری‌های این پروژه در ابتدای سال ۱۴۰۳بوده‌است که پس از برگزاری مناقصه به ارزش ۱۰ میلیارد ریال، شرکت صایران به عنوان برنده انتخاب شد و مقرر شد ۳۰۰ دستگاه پنل خورشیدی تهیه شود.

جلیلوند درپاسخ به چرایی تأخیر چند ماهه در تحویل این تجهیزات، تصریح کرد: متأسفانه شرکت صایران با تأخیر در تحویل مواجه شد که پس از پیگیری‌های انجام شده و بازدید از محل شرکت، اعلام کردند که کالاها آماده تست و تحویل است بنابراین پس از انجام نمونه‌برداری و تست‌های لازم، نیمی از پنل تحویل ونیمی دیگر نیز تا چند روز آتی تحویل خواهد شد.

وی در تشریح روند تهیه این پنل‌ها،گفت: تهیه پنل خورشیدی منوط به تخصیص اعتبار است، پس از تخصیص اعتبار، دستگاه اجرایی مربوطه اقدام به برگزاری مناقصه می‌کند و پس از تعیین شرکت برنده، پنل‌ها تهیه و در اختیار قرار می‌گیرد. مدیر دفتر بازار برق شرکت توزیع نیروی برق استان همدان درخصوص علت تأخیر در تحویل پنل‌ها،توضیح داد: یکی از دلایل اصلی تأخیر، محدود بودن تعداد سازندگان این تجهیزات و زمان‌بر بودن فرآیند برگزاری مناقصه و تعیین پیمانکار است.

#### ■ معلم جوان در راه مداری عشایری

در ادامه مهدی عابدینی نیا معاون آموزش ابتدای آموزش وپرورش استان همدان نیز درارتباط باگلابه مندی مطرح شده درخصوص کمبود معلم گفت: مشکلات ریشه‌داری در حوزه آموزش عشایری وجود داشته که از گذشته به جا مانده است.

وی ادامه داد: استان همدان تعداد زیادی دانش‌آموز عشایری دارد به عنوان نمونه، حدود هفت یا هشت سال پیش نزدیک به هزارو ۲۰۰ تا هزارو ۳۰۰ دانش‌آموز عشایری داشتیم، برخی از این دانش‌آموزان کمتر از یک ماه در استان ساکن هستند، ولی در اداره امور عشایری استان ثبت شده‌اند.

عابدینی‌نیا با تاکید براینکه یکی از مشکلات قدیمی این بود که اگرچه دانش‌آموز عشایری ثبت می‌شد، اما معلم ویژه عشایری برای او تأمین نمی‌شد؛ یعنی در عمل معلم عشایری نداشتیم و همیشه از همکاران غیرعشایری برای پوشش نیازها استفاده می‌شد تصریح کرد: تقریباً دو سال پیش، سهمیه‌ای حدود ۲۰ معلم برای استان در نظر گرفته شد البته نیاز ما به معلم عشایری بسیار بیشتر از این میزان است. چراکه در حال حاضر حدود ۶۷۰ دانش‌آموز عشایری داریم که برای پوشش کامل آموزشی آن‌ها، می‌بایست حداقل ۱۰۰ معلم تأمین شود.

وی ادامه داد: از سهمیه ۲۰ نفره‌ای که برای آزمون استخدامی مشخص شده بود، ۱۵ یا ۱۶ نفر پذیرفته شدند اما مشکلی که به وجود آمد این بود که با وجود درخواست استان برای جذب نیروی مرد به دلیل شرایط خاص عشایری، در دفترچه آزمون استخدامی به استناد رعایت عدالت جنسیتی، ۱۱ یا ۱۲ سهمیه به خانم‌ها و ۴ یا ۵ سهمیه به آقایان اختصاص یافت.

این مقام مسئول با بیان اینکه تعداد داوطلبان شرکت‌کننده در این آزمون هم محدود



بود؛ همان ۱۵–۱۶ نفر که در نهایت پذیرفته شدند، خاطر نشان کرد: اما یکی دیگر از اشکالات این بود که در دفترچه آزمون، عبارت "کوچ‌رو" درج شده بود و برخی داوطلبان هنگام ثبت‌نام متوجه معنای دقیق آن نشدند.

عابدینی‌نیا با اشاره به اینکه عشایر استان همدان سه دسته‌اند عشایر ثابت که خودشان کوچ می‌کنند اما فرزندانشان در استان می‌مانند، عشایر نیمه‌ثابت که مدتی در استان حضور دارند و مدتی از استان خارج می‌شوند و در نهایت عشایر کوچنده کامل که معمولاً مدت زمان کوتاهی، مثلاً یک تا دو ماه، در استان همدان اقامت دارند، ابراز کرد: این تنوع ساختار عشایری باعث شده برنامه‌ریزی آموزشی برایشان بسیار دشوار شود.

معاون آموزش ابتدای آموزش وپرورش استان همدان با بیان اینکه گرچه گلابه‌مندی از نبود معلم درست است اما اینگونه نیست که معلمان جذب شده از طریق آزمون به مدارس روستایی مدرسه عشایری ثابت داریم که خانم‌های معلم را در آنجا مستقر کرده‌ایم زیرا واقعیت این است که امکان همراهی مداوم معلم‌های زن، که بسیاری از آن‌ها متاهل و دارای فرزند هستند، با عشایر کوچنده وجود ندارد.

وی با بیان اینکه البته درحال حاضر حدود ۴ تا ۵ نفر از معلمان زن، با رضایت خود، عشایر کوچنده را همراهی می‌کنند و بقیه در مدارس ثابت خدمت می‌کنند اذعان کرد: از میان معلمان مرد پذیرفته شده، ۵ نفر عشایر استان‌های ایلام و لرستان و خوزستان را پوشش می‌دهند چراکه عشایر همدان تنوع گسترده‌ای دارند؛ برخی به لرستان، برخی به کردستان، و اکثراً به شوش خوزستان کوچ می‌کنند.

این مقام مسئول ادامه داد: در حال حاضر تقریباً بیش از ۹۰ درصد دانش‌آموزان عشایری ما معلم دارند؛ اگرچه معلمان از استان همدان نیستند و عمدتاً از ایلام، لرستان و خوزستان تأمین شده‌اند و به آنها ارسوی آموزش و پرورش استان حقوق و دستمزد پرداخت می‌شود.

دانش‌آموزانی که هنوز نتوانسته‌ایم برایشان پوشش آموزشی فراهم کنیم چیزی حدود ۲۴–۲۵ نفر است که آن‌ها هم عمدتاً در فصل بهار به استان می‌آیند و قرار است در تابستان برایشان تدایمی اندیشیده شود خاطر نشان کرد: در این فرصت چند ماهه تا اول مهر، برنامه‌ریزی کرده‌ایم تا برای این دانش‌آموزان کلاس‌هایی برگزار کنیم تا از آموزش بی‌بهره نمانند.

معاون آموزش ابتدای آموزش وپرورش استان همدان با اشاره به مشکلات زیرساختی مدارس عشایر عنوان کرد: از جمله مشکلات، کمبود تجهیزات اولیه است به طوریکه ما برای برگزاری کلاس حتی از امکانات ابتدایی مثل چادر، تخته سیاه و صندلی محروم هستیم که البته امسال برای تأمین سخت‌افزاری برنامه‌هایی داریم.

این مقام مسئول افزود: خوشبختانه یک اتفاق مثبت هم افتاده است و آن اینکه دانشگاه فرهنگیان حدود دو سال پیش ۲۲ معلم مرد عشایری را جذب کرده که امسال کارشان را آغاز خواهند کرد بنابراین این نیروها، گرچه درمان قطعی مشکلات ما نیستند، اما به‌عنوان یک مُسکن، کمک خوبی خواهند بود.

وی با اشاره به تفاوت فاحش کلاس‌های درس عشایر و شهری گفت: در جامعه عشایری ما کلاس‌هایی داریم که تنها دو یا سه دانش‌آموز در آن حضور دارند اما طبق قانون هم برای این کلاس‌ها باید معلم اختصاص داده شود. همین مسئله باعث شده سازماندهی این ۶۰۰ تا ۷۰۰ دانش‌آموز بسیار سخت باشد.